

Statistikdokumentation for Forskningsbiblioteker 2017

1 Indledning

Formålet med denne statistik er at belyse aktiviteten og økonomien ved forskningsbiblioteker i Danmark. Statistikken er udarbejdet i Danmarks Statistik 2009. Forskningsbiblioteksstatistik for 2001-2008 kan findes på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside.

2 Indhold

Statistikken er en årlig opgørelse af forskningsbibliotekernes aktiviteter, herunder udlån, bestand, afgang og tilvækst i materialer, samt enkelte økonomiske nøgletal. Statistikken opgøres for alle forskningsbiblioteker i Danmark og opdeles efter aktivitet og fysisk og elektronisk materialetype mv. Statistikken er opdelt i forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser og øvrige forskningsbiblioteker.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Biblioteksstatistikken viser aktiviteten på forskningsbiblioteker i Danmark.

De væsentligste opgørelser er på bestand, afgang, tilvækst, udlån, fornyelse af udlån og interurbanlån. Forskningsbibliotekerne er opdelt i biblioteker med særlige forpligtelser og øvrige forskningsbiblioteker. Forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser er større forskningsbiblioteker med en medarbejderstab på mindst 3 årsværk, faste åbningstider og ledes af en biblioteksfagligt uddannet person. Øvrige forskningsbiblioteker opfylder minimumskrav om bl.a. beskæftiger mindst 1/2 biblioteksuddannet årsværk og har fast åbningstid. Det er Slots- og Kulturstyrelsen, som kategoriserer forskningsbibliotekerne og sender populationen til Danmarks Statistik. Begge typer forskningsbiblioteker understøttes af staten.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Materialetype dækker over de forskellige typer materiale der kan udlånes på biblioteket, fx bøger. Aktivitet er en samlede betegnelse for forskellige aktiviteter på forskningsbiblioteker fx udstillinger og arrangementer.

2.3 Sektordækning

Ikke relevant for denne statistik.

2.4 Begreber og definitioner

Forskningsbibliotek: Et forskningsbibliotek er et bibliotek, der henvender sig til forskere og studerende på videregående uddannelser og til andre opgaver der ligger ud over folkebibliotekernes ansvarsområde.

Interurbanind- og udlån: Interurbanind- og udlån er lån af bøger o.a. mellem biblioteker i ind- og udland.

Materialer: Materialer er sammenhængende informationsmængde eller anden intellektuel og/eller kunstnerisk frembringelse der udgør en afsluttet enhed. Et materiale er en repræsentation af et værk eller en samling af værker som er udgivet eller betragtes som en fysisk enhed og som sådan danner udgangspunkt for en bibliografisk beskrivelse.

2.5 Enheder

For opgørelser der vedrører bestand, udlån mv. er den statistiske enhed materialer. For opgørelser der vedrører besøg, arrangementer mv. er den statistiske enhed antal personer. For opgørelser der vedrører bibliotekernes regnskaber er den statistiske enhed danske kroner.

2.6 Population

Forskningsbiblioteker i Danmark.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

For oplysninger om forskningsbibliotekernes bestand og brug af elektroniske resurser findes sammenlignelige oplysninger fra 2014. For alle andre oplysninger findes sammenlignelige data fra 2009.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

For opgørelser der vedrører bestand, udlån mv. er den statistiske enhed materialer. For opgørelser der vedrører besøg, arrangementer mv. er den statistiske enhed antal personer. For opgørelser der vedrører bibliotekernes regnskaber er den statistiske enhed kroner.

2.11 Referencetid

Statistikken opgøres én gang årligt for kalenderåret.

2.12 Hyppighed

Udgivelse sker én gang årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Forskningsbiblioteker indberetter til Danmarks Statistik i henhold til §6 i Lov om Danmarks Statistik. Der er ingen EU-regulering på dette område.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetning til denne statistik udgør ikke en væsentlig byrde for forskningsbibliotekerne.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Data til denne statistik indsamles årligt fra forskningsbibliotekerne via elektronisk spørgeskema. Data fra de enkelte forskningsbiblioteker kontrolleres i forhold til deres indberetning for de forgående år. Indsamling af data sker på samme detaljeringsniveau som det, den færdige statistik offentliggøres på.

3.1 Kilder

Forskningsbiblioteker indberetter data til Danmarks Statistik via elektronisk spørgeskema. Populationen og stamoplysninger leveres til Danmarks Statistik af Slots-og Kulturstyrelsen.

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Data indsamles med spørgeskema.

3.4 Datavalidering

Data fra de enkelte forskningsbiblioteker kontrolleres i forhold til deres indberetning for de forgående år. Ved større udsving kontaktes biblioteket for en forklaring. I den forbindelse kan bibliotekerne opdage fejl i indberetningen fra året før, hvilket også rettes sammen med opdateringen for det aktuelle år.

3.5 Databehandling

Indsamling af data sker på samme detaljeringsniveau som det, den færdige statistik offentliggøres på. Under behandlingen bliver data grupperet og kodet på de kategorier de offentliggøres på i statistikbanken.

3.6 Korrektion

Ikke relevant for denne statistik.

4 Relevans

Statistikken er relevant for forskningsbibliotekerne selv, studerende, interesseorganisationer og Slots- og Kulturstyrelsen som grundlag for bl.a. prognoser og analyser. Der er ikke blevet foretaget en særskilt undersøgelse af brugertilfredshed for denne statistik.

4.1 Brugerbehov

Statistikken er tilgængelig for alle der er interesserede i bibliotekernes virksomhed, politikere, presse, studerende, interesseorganisationer og forskningsbibliotekerne selv.

4.2 Brugertilfredshed

Der er ikke lavet en undersøgelse af brugertilfredshed for denne statistik.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Nogle øvrige forskningsbiblioteker indberetter ikke til forskningsbibliotesstatistikken. Der hverken imputeres eller opregnes for de manglende værdier. Derfor er værdierne undervurderet i forhold til det faktiske niveau. Data offentliggøres for de enkelte forskningsbiblioteker.

5.1 Samlet præcision

For tællingsåret 2016 var den samlet svarprocente 82. Totalerne er generelt undervurderet, da nogle forskningsbiblioteker ikke indberetter til statistikken.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Forkert indberettede tal og misforståelser, er søgt minimeret bl.a. ved rykninger ved manglende indberetninger, samt ved gennemgribende kontrol af de indberettede tal.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Nogle øvrige forskningsbiblioteker undlader at indberette ikke til forskningsbibliotesstatistikken. Der har aldrig været imputeret eller opregnet for de manglende værdier. Derfor er data undervurderet i forhold til det faktiske niveau. Alle forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser har indberettet til statistikken. Statistikken laves med udgangspunkt i DS/ISO 2789 standard, som er den internationale standard for udarbejdelse af biblioteksstatistik.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praxis for revisioner

Der udgives kun endelige tal.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer normalt ca. 6 måneder efter referenceårets udgang. For statistikåret 2016 er offentliggørelsen meget forsinket .

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Data indgår til Danmarks Statistik i første halvår i det år, der følger umiddelbart efter tællingsåret. Udgivelse sker primo juli. Den samlede produktionstid er seks måneder.

6.2 Publikationspunktlighed

I 2016 er udgivelsen meget forsinket pga. problemer med filleverancer for folkebiblioteker, som forskningsbiblioteksstatistikken normalt offentliggøres sammen med.

7 Sammenlignelighed

Data er sammenligneligt fra 2009 og frem. Statistikken er baseret på DS/ISO 2789 standard, som er den internationale standard for udarbejdelse af biblioteksstatistik. For 2016 er spørgeskemaet reduceret. Der er ikke foretaget nogen sammenligning af denne statistik med tilsvarende internationale eller udenlandske opgørelser.

7.1 International sammenlignelighed

Der er ikke foretaget nogen sammenligning af denne statistik med tilsvarende internationale eller udenlandske opgørelser.

7.2 Sammenlignelighed over tid

For 2016 er spørgeskemaet reduceret navnlig med hensyn til spørgsmål om økonomi, som forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser hidtil har skullet svare på. For de øvrige forskningsbiblioteker er antallet af spørgsmål reduceret af hensyn til bibliotekernes svarbyrde. Centrale variable som udlån og bestand kan stadig tilbageføres til 2009.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Statistikken er baseret på DS/ISO 2789 standard, som er den internationale standard for udarbejdelse af biblioteksstatistik, og er således sammenlignelig med andre statistikker for biblioteksaktivitet. Danmarks Statistik udarbejder og offentliggøre også en statistik om folkebibliotekerne. Forskningsbiblioteksstatistikken og folkebiblioteksstatistikken offentliggøres separat.

7.4 Intern konsistens

Ikke relevant for denne statistik.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives i [Nyt fra Danmarks Statistik](#). I Statistikbanken offentliggøres tallene under emnet [Forskningsbiblioteker](#). Derudover indgår tallene i publikationen [Kultur](#). Se mere på statistikkenes [emneside](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives i en samlet Nyt fra Danmarks Statistik om [Biblioteker](#), sammen tal for [Folkebiblioteker](#).

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i publikationen [Kultur](#), samt i [Statistisk Årbog](#).

Afsnit om biblioteker i Statistisk Årbog [her](#)

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Forskningsbiblioteker](#) i følgende tabeller:

- [FORSK1](#): Forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, aktivitet og tid
- [FORSK2](#): Økonomi på forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, aktivitet og tid
- [FORSK3](#): Udlån og fornyelser på forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, opgørelse, modtagertype og tid
- [FORSK4](#): Bestand, tilvækst og afgang af fysiske materialer på forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, opgørelse, materialetype og tid
- [FORSK6](#): Interurbanindlån på forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, kilde og tid
- [SBS2](#): Sammenlignende forskningsbiblioteksstatistik efter bibliotek, nøgletal og tid
- [FORSK5C](#): Bestand og brug af elektroniske ressourcer på forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, opgørelse, elektronisk materialetype, placering og tid
- [FORSK21](#): Forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, aktivitet og tid
- [FORSK22](#): Økonomi på forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, aktivitet og tid
- [FORSK24](#): Bestand af fysiske materialer på forskningsbiblioteker med særlige forpligtelser efter bibliotek, materialetype og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Der er ikke adgang til statistikkens mikrodata.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik.

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken offentliggøres på et aggregeringsniveau der ikke nødvendiggør diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der findes ingen separate metodebeskrivelser for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Forskning, Teknologi og Kultur. Kontaktpersonen for statistikken er , tlf: og e-mail: .